

РЕШЕНИЕ

№ 170

гр. София, 16.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО XII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ани Захариева

Членове: Аделина И.ова
Доротея Кехайова

при участието на секретаря Станимира П. Делийска
като разгледа докладваното от Доротея Кехайова Въззивно наказателно дело
от частен характер № 20231100600663 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава XXI от НПК

С присъда от 07.07.2022 г., постановена по НЧХД № 4232/2021 г. по описа на СРС, НО, 7-ми състав, съдът е признал подсъдимия И. Н. Б. за невиновен в това, че на 08.10.2020 г., около 09:00 часа, в гр. София, в Народно читалище „Природа и наука“, намиращо се на ул. *****, по време на провеждащо се Отчетно изборно събрание на Териториална организация „Север“ на Съюза на слепите в България, е разгласил неверни позорни обстоятелства и е приписал престъпление по отношение на И. С. К. с думите: „Като председател на контролния съвет, ако позволите, понеже става въпрос за зависимости, искам да кажа тук има неща, които не са споменати в биографичната справка например за И. К.. Искам да припомня, че преди години той е произвеждал и продавал фалшиви карти за превоз в градския транспорт. За което не е наказан. Това е престъпление обявено по Наказателния кодекс. Знам само, че документ с невярно съдържание наказанието е до шест години лишаване от свобода. А тук имаме разпространение и продажба на карти. Със статут на ценна книга, което е отежняващ факт и явно са го минали на времето нали е сляп, оставете го. Бил е изключен за три години от ССБ и е възстановен, когато А.А. стана председател. През тия петнадесет годни почти цената тогава картата е струвала един лев на година. И цената се е повишила двадесет и осем пъти, сега годишно всеки сляп плаща двадесет и осем лева. За 15 години това са почти 1500 лева, всеки от нас, който ползва карта, ги е платил. И бих искал всички да направят информиран избор, за това го казвам“, поради което го е оправдал по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 147, ал. 1 от НК.

На основание чл. 190, ал. 1 от НПК съдът е осъдил частния тъжител И. С. К. да заплати направените по делото разноски в размер на 20 (двадесет) лева по сметка на СРС, както и 5 лева държавна такса за служебно издаване на изпълнителен лист, както и да

заплати на подсъдимия направените от последния разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 1000 (хиляда) лева.

Срещу присъдата, в законоустановения срок е постъпила въззивна жалба от адв. М. А., повереник на частния тъжител И. К., с която се изразява недоволство срещу отказа на първия съд да остави без уважение искането за конституирането на частния тъжител като граждански ищец и неприемането за съвместно разглеждане в наказателното производство на предявения граждански иск. Критикува се подходът на първостепенния съд, използван при интерпретирането на фактите по делото. Сочи се, че по време на инкриминираното изказване, подсъдимият не се е позовал на статия от 2008 г., тъй като не е бил запознат с нея, а дори да е бил запознат, тя не касае разпространените от него позорни обстоятелства. Заявява се несъгласие и с тезата на районния съд за несъставомерност на деянието от субективна страна, тъй като с изказването си подсъдимият е целял да припише престъпление на частния тъжител и заявеното от него не е било свързано единствено с провеждащия се избор за длъжност, за която К. се е кандидатира. Отправя се искане за отмяна на обжалваната присъда и осъждане на подс. Б. с налагане на справедливо наказание.

С въззивната жалба не се прави искане за събиране на нови доказателства.

В разпоредително заседание на 06.02.2023 г. въззивният съдебен състав по реда на чл. 327 НПК е преценил, че за изясняване на обстоятелствата по делото не се налага разпит на подсъдимия и свидетели, изслушване на вещи лица и ангажирането на други доказателства.

В открито съдебно заседание пред настоящия съд, повереникът на частния тъжител К., в лицето на адв. А. пледира за отмяна на първоинстанционната оправдателна присъда, с която е прието, че подсъдимият не е извършил престъплението, за което му е повдигнато обвинение с частната тѣжба. Твърди, че показанията на св. Ц. не отговарят на истината, тъй като твърдяното изработване на карти за градския транспорт и тяхното тиражиране е станало през 2001 г., както и че към 2008 г. подсъдимият не е бил член на Софийската районна организация, а е станал такъв към 2012 г.-2013 г. Сочи, че списание „Зари“, в което се съдържа процесната публикация от 2008 г., е отпечатано на „Брайл“ и са издадени от него не повече от 80-100 бр., поради което изразява не съгласие с приетото от СРС, че съдържанието ѝ е станало обществено достояние. Подчертава, че събитията, за които подсъдимият е говорил не се отнасят към 2008 г., че увеличението на цените на картите, касае всички граждани в неравностойно положение, а не само незрящите, както и че това увеличение не е свързано с действията на частния тъжител. Посочва, че законите в страната са еднакви за всички и същите не изключват носенето на наказателна отговорност от незрящи лица. С оглед изложеното, отправя искане въззивния съд да отмени първоинстанционната присъда като незаконосъобразна, необоснована и неправилна и да постанови нова, справедлива присъда.

Частният тъжител И. К. се присъединява към развитите от адв. А. доводи, без да излага своя самостоятелна аргументация.

Защитникът на подсъдимия Б., в лицето на адв. А. намира депозираната жалба срещу първоинстанционната присъда за неоснователна и като такава моли съда да я остави без уважение и да потвърди присъдата на СРС, като правилна и законосъобразна. Споделя изцяло съображенията и анализа на доказателствения материал на първостепенния съд, които са му дали основание да приеме, че подсъдимият не е извършил престъплението, за което е предаден на съд. Отбелязва, че подсъдимият единствено е възпроизвел информация, публикувана в процесното списание и станала достояние на членовете на съюза.

В правото си на лична защита подсъдимият Б. не изтъква собствени аргументи по съществуващото на делото, придържайки се към изразеното от защитника му.

В предоставената му последна дума подсъдимият Б. моли въззивния съд да

потвърдена оправдателната присъда на първата инстанция.

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, като съобрази изложените от страните доводи и сам служебно провери изцяло правилността на присъдата съобразно изискванията на чл. 314 НПК, намира за установено следното:

Настоящият съд, с оглед на правомощието си да извърши цялостна проверка на правилността на съдебния акт, извърши собствена преценка на доказателствата и стигна до същите фактически констатации, до които е стигнал и районният съд. Събраните в хода на проведеното съдебно следствие доказателства по несъмнен и категоричен начин обосновават приетата за установена в мотивите на присъдата фактическа обстановка. СГС не намира причини за корекция на данните по фактическата обстановка, тъй като при прочита на доказателствата си изгради същата представа за нея, която е следната:

Подсъдимият И. Н. Б., ЕГН *****, е роден на ***** в гр. Кърджали, български гражданин, с висше образование, женен, неосъждан, живущ в гр. София, ж.к. *****

Подс. И. Б. и ЧТ И. К. се познавали, тъй като от години били членове на Съюза на слепите в България (ССБ) – организация с нестопанска цел, в която членували незрящи граждани с различна степен на загубена работоспособност. Към 2008 г. ЧТ К. бил член на ССБ, когато в бр. 10 от 2008 г. на специализираното издание на ССБ – списание „Зари“ била публикувана статия във връзка с извънредно заседание на общото събрание на пълномощниците на РСО София за избор на председател на контролния съвет от 10.05.2008 г. В статията с автор П.Г. между другото бил налице и следният текст: „Вече два такива случая се толерират лично от г-н А. – първият е с И. К., злепоставил ССБ пред Столична община като изфабрикува фалшиви карти за градския транспорт и обрече не само слепите, но и всички инвалиди в София на негативно отношение на обществеността към тях!“. По това време подс. Б. все още не бил член на ССБ. След 2008 г. ЧТ К. бил изключен на неустановена дата от ССБ, но също на неустановена дата по-късно бил възстановен като член на организацията. От 2008 г. бил член на Районния контролен съвет на РСО в гр. София.

На 08.10.2020 г., около 09:00 часа, в гр. София, в Народно читалище „Природа и наука“, намиращо се на ул. „*****“ се провело Отчетно изборно събрание на Териториална организация „Север“ на ССБ. Водещ на събраниято бил св. Х.Х., а като членове на ССБ на него присъствали и свидетелите С.Г., Д.А. и Й.М. На това събрание, съгласно дневния ред, била издигната кандидатурата на ЧТ К. за делегат на регионалното общо събрание на ССБ по повод предстоящ избор на председател и управителен съвет на организацията. При обсъждането на кандидатурата му, думата взел подс. И. Б., към този момент председател на районния контролен съвет, където член бил и ЧТ К.. Подс. Б. казал следното: „Като председател на контролния съвет, ако позволите, понеже стана въпрос за зависимости, искам да кажа тук има неща, които не са споменати в биографичната справка например за И. К.. Искам да припомня, че преди години той е произвеждал и продавал фалшиви карти за превоз в градския транспорт. За което не е наказан. Това е престъпление обявено по Наказателния кодекс, вие знаете по-добре от мене. За документ с невярно съдържание наказанието е до шест години лишаване от свобода. А тука имаме разпространение на ка... Освен всичко друго са със статuti на ценни книги, което е отежняващо... Явно са го минали на времето нали спял, оставете го. Бил изключен от съюза на слепите и е възстановен, когато А.А. става председател. За тия петнадесет години почти цената тогава картата е струвала един лев на година и цената се е повишила деветдесет и осем пъти. Сега годишно всеки спял плаща деветдесет и осем лева. За 15 години това са почти 1500 лева, които всеки от нас, който ползва карта, ги е платил. И бих искал всички да направят информиран избор, за това го казвам.“. По повод изказването на подс. Б. била дадена думата и на ЧТ К., който казал на събраниято: „Случи се такова нещо, защото аз два пъти ми крадоха документите.

Снимах си картата за градски транспорт и личната карта. Един контролор в автобуса я видя, конфискува я и след това ходих два пъти до управление на транспорта, за да изясним нещата. Няма такова нещо производство и продажба. Сега тук се прави запис, И. ще бъде подведен под отговорност за това нещо и ще забрави всякакви изборни длъжности за много годни напред. Обещавам ти го. Тогава едни хора понеже нищо не направиха в съюза, решиха да направят голямото разследване какво е станало. Нищо не е станало. Аз си изясних нещата с автотранспорт, е затова нямаше развитие по въпроса. Така, това е положението, съда ще продължи по-нататък. И.е, честито. След това уважаеми колеги разбирате ли защо всички организации са настроени за промяна. Ето това е стил на работа... И. Б....". На въпрос на член на събранието дали е имало разследване от държавните органи, ЧТ К. отговаря: „Не, отидох в градския транспорт, казах какво се е случило, хората ме разбраха. Казаха добре, препращам случая към вашите органи, нека те да се занимават. Нищо повече.“.

Правилно контролираният съд е приел, че фактологията описана от него и възприета от настоящата инстанция се подкрепя от събраните по делото гласни и писмени доказателства – показанията на свидетелите Х.Х., С.Г., Д.А., Й.М. заверено копие от протокол № 3 от 08.10.2020 г. от проведено общо събрание на ТО „София-север“ към РО София, заверено копие от статия в бр. 10 от 2008 г. на специализираното издание на ССБ – списание „Зари“, заключение на съдебно-техническа експертиза и справка за съдимост на подс. И. Б..

Въззивният съд извърши проверка на доказателствената дейност на първостепенния съд и не констатира наличие на процесуални нарушения в тази насока, тъй като доказателствата не са тълкувани превратно, нито е допуснато необоснованото им надценяване или negliжиране. Въззивният съд отбелязва, че с оглед обхвата на доказателствения предмет и естеството на повдигнатото с частната тѣжба обвинение, поначало не се разкриват доказателствени затруднения при изясняването на фактите в конкретния случай. Това е така, защото твърденията, за които е обвинен подсъдимият Б. са изводими директно от съдържанието на Протокол № 3/08.10.2020 г. за проведено отчетно изборно общо събрание на ТО „София-север“ към РО София, в който в писмен вид е обективизирано казаното от него и съдържанието на заключението на назначената и изготвена по делото съдебно – техническа експертиза, което настоящият съдебен състав изцяло кредитира като обективно, компетентно, ясно, пълно и точно. Резонно, първоинстанционният съд не е обсъждал писмените доказателства поотделно в мотивите към присъдата си, тъй като в събрания по делото доказателствен материал липсват противоречия, поради което и по аргумент на противното от чл. 305, ал., 3, изр. 2 от НПК въззивният съд счита, че същото не е необходимо. При преценка на достоверността на ангажираните по делото гласни доказателствени средства – показанията на свидетелите Х.Х., С.Г., Д.А. и Й.М. дадени пред първоинстанционния съд, въззивната инстанция намира същите за обективни и добросъвестно изнесени, кореспондиращи с ангажираните по делото доказателствен материал. С основание първият съд им се е доверил, тъй като те изхождат от лица, които са присъствали на процесното общо събрание и установяват обстоятелствата, поради които подсъдимият е направил инкриминираното изявление по време на събранието, без да се отрича авторството на употребените инкриминирани изрази. Освен това, изричането на инкриминираните изявления с посоченото в тѣжбата съдържание, не е било оспорено от подсъдимия Б., поради което и въззивният съд намира за несъмнено установено произнасянето им по начина, по който се твърди в частната тѣжба. В изложените показания липсват вътрешни противоречия, налице е сходство и съвпадение с фактите, изведени от останалите писмени доказателства. В този смисъл същите се поставиха изцяло в основата на доказателствения анализ и обуславят неговия логичен завършек.

Оттук нататък в съгласие с материалния закон, първостепенният съд е приел, че подсъдимият И. Б. не е осъществил инкриминираното с частната тѣжба престъпление по чл.

147, ал. 1 от НК.

За да бъде осъществен съставът на престъплението „клевета“ по смисъла на чл. 147, ал. 1 и сл. НК, е необходимо от обективна страна да бъде установено, че субектът на престъплението по този законов текст е разгласил неистинско позорно обстоятелство за пострадалото физическо лице или му е приписал неизвършено от него престъпление.

Първата, алтернативно предвидена, в диспозицията на чл. 147, ал. 1 от НК, форма на изпълнително деяние на престъплението „клевета“ - разгласяване на позорно обстоятелство за друго, се осъществява чрез довеждане до знанието на трети лица на твърдения за съществуването на определен факт, свързан с личността на пострадалия - относно неговото минало или настоящо поведение, укорими от гледна точка на господстващия морал (вж. Р 464-81-I) прояви от личния му живот, негови служебни или обществени изяви или отрицателни качества, които са от една страна неверни, несъответни на обективната действителност, а от друга - са от естество да накърнят доброто му име в обществото, тъй като характеризират отрицателно личността на пострадалия.

Втората възможна форма на изпълнително деяние, инкриминирана в разпоредбата на чл. 147, ал. 1 НК - приписване другиму на извършено престъпление, се осъществява чрез довеждане до знанието на трети лица, от страна на престъпния деец, на твърдения, че пострадалият е извършил конкретно престъпление, което той в действителност не е извършил (вж. Р 464-81-I и Р 80-98-I).

Престъплението, уредено в цитирания законов текст е резултатно, като за довършеността му се изисква твърденията на дееца в посочения по-горе смисъл, да са доведени до знанието на поне едно трето лице, явяващо се в случая предмет на посегателство. За съставомерността на деянието от обективна страна не е необходимо деянието да е извършено присъствено спрямо пострадалия.

От субективна страна, клеветата е престъпление, което може да се осъществи, както с пряк, така и с евентуален умисъл. Във всички случаи обаче, субектът трябва да съзнава позорния характер на разгласяваното обстоятелство или престъпния характер на приписваното деяние, както и неистинността на позорното обстоятелство или това, че пострадалият не е извършил приписваното му престъпление (вж. Р 745-91-III). Когато клеветата се извършва с пряк умисъл, деецът е сигурен, че позорното обстоятелство е неистинско или че приписваното му престъпление не е извършено от пострадалия, като цели твърденията му да достигнат до съзнанието на поне едно трето лице. Когато клеветата се извършва с косвен умисъл, деецът може да не е сигурен в действителното положение, но въпреки това да прави съответното твърдение, или да не е сигурен, че неговите твърдения могат да бъдат възприети от трето лице, но да се примирява с тази възможност.

Действително, от обективна страна се установява, че на 08.10.2020 г., около 09:00 часа, в гр. София, в Народно читалище „Природа и наука“, намиращо се на ул. ***** било проведено Отчетно изборно събрание на Териториална организация „Север“ на Съюза на слепите в България, на което подсъдимият Б. оповестил пред членовете на събраниято, че преди годни тъжителят К. е произвеждал и продавал фалшиви карти за превоз в градския транспорт, за което не бил наказан, а се касаело за престъпление обявено по Наказателния кодекс, като уточнил, че за документ с невярно съдържание наказанието било до шест години лишаване от свобода, а тук имало разпространение и продажба на карти със статут на ценна книга, което било утежняващ факт и за което ЧТ К. бил изключен за три години от ССБ.

Както от заключението на съдебно-техническата експертиза и съдържанието на протокол № 3/08.10.2020 г. за проведено отчетно изборно общо събрание на ТО „София-север“ към РО София, така и от еднопосочните показания на разпитаните по делото свидетели Х., Г., А. и М. се установява, че на инкриминираната дата и в посоченото общо

събрание подсъдимият Б. е употребил по отношение на тъжителя думи и изрази със съответна на посочената в тъжбата смислова насоченост. С инкриминираните изрази, подсъдимият е приписал на тъжителя К. престъпление, а именно документно престъпление по чл. 308 и сл. от НК. Същевременно по делото не са налице каквито и да било данни тъжителят да е осъждан за подобна дейност или да е бил обвиняем за такава.

За да оправдае подсъдимия Б. за тези му твърдения, съставът на контролираната инстанция е приел, че липсва умисъл за клевета при основана на обективни факти увереност в истинността на изнесеното от подсъдимия, че тъжителят е произвеждал и разпространявал фалшиви карти за превоз в градския транспорт. Този юридически извод не е произволен, а е резултат на правилна оценка на събраните по делото доказателства. Правилно в мотивите на присъдата е наблегнато на обстоятелството, че подсъдимият Б. е възпроизвел съдържанието на статия, отдавна публикувана в специализираното списание за незрящи „Зари“, в опит да припомни скандален случай с фалшиви карти за градския транспорт, свързан с личността на частния тъжител, по повод кандидатурата на последния за делегат на регионалното общо събрание на ССБ във връзка с предстоящ избор на председател и управителен съвет на организацията. По несъмнен начин по делото е установено, че така изнесената от подсъдимия информация за частния тъжител К., вече е била разпространена, тъй като е била публикувана в специализираното списание „Зари“ и то години преди да бъде споделена от подсъдимия на общото събрание от 08.10.2020 г. Обстоятелството, че въпросното списание се издава на „Брайл“ и е ориентирано към лица с нарушено зрение, както и че същото се издава в ограничен тираж, не означава, че разпространената чрез него информация не може да стане обществено достояние. Последната не само, че е могла, но в действителност е станала такова достояние, видно от показанията на свидетелите А. и М., които освен, че са преповторили съдържанието на статията, са били дори по-добре запознати със случая от подсъдимия, както уместно е отбелязал и първоинстанционният съд. В този смисъл, правилен се явява изводът на първоинстанционния съд, че подсъдимият Б. не е поднесъл нови факти и обстоятелства за частния тъжител, а отдавна изнесена и известна на членовете на ССБ, информация за него. Обстоятелството, че към 2008 г. подсъдимият не е бил член на ССБ не означава, че същият не би могъл да се запознае впоследствие с процесната статия от 2008 г. и да възпроизведе нейното съдържание на общото събрание през 2020 г., противно на доводите изложени във въззивната жалба. Съдържание, което освен това не е било отречено от тъжителя, нито посредством инициирано опровержение срещу автора на статията, нито на самото общо събрание по време, на което той единствено се е опитал да придаде на действията си обществено приемливо съдържание.

Ето защо правилно първият съд е преценил, че инкриминираните изрази, касаят изводи и интерпретации на подсъдимия, формирани на база на публикацията в специализираното списание за незрящи „Зари“, което изключва умисъла му за неверността на тези факти. Увереността на дееца, че приписаното престъпление, както се твърди в случая е истинско и отговаря на действителността, основаваща се на обективни факти, изключва субективния елемент на престъплението „клевета“. Отново във връзка със субективната страна на деянието, следва да се отбележи, че с така изнесената пред членовете на общото събрание на ССБ информация, подсъдимият Б. не е имал за цел да оклевети и опозори частния тъжител. Законосъобразни в този смисъл са и съжденията на районния съд, че неговата изключителна цел е била да припомни спорното минало на частния тъжител К., който към инкриминирания момент е бил кандидат за делегат на регионалното общо събрание на ССБ, като идеята е била членовете на общото събрание да направят своя информиран избор, а не да навреди на общественото мнение за К. и името, с което той се ползва. Именно това е била целта на изявлението на подсъдимия, който е поставил на обсъждане качествата и биографията на частния тъжител, поради което и според въззивния съд по никакъв начин не може да се приеме, че пряко или косвено е целял да оклевети частния тъжител и да му припише престъпление, което той не е извършил, още повече, че

изнесените от него факти и обстоятелства са били вече разгласени и то години преди действията на подсъдимия Б.. При това положение предвид липсата на умисъл за клевета във вида му, изискуем от закона, произнасянето на първостепенния съд по това обвинение чрез оправдаване на подсъдимия Б. се явява правилно и законосъобразно. Съображенията на повереника на частния тъжител в противния смисъл се преценяват от настоящия съдебен състав като неоснователни.

Във въззивната жалба на частния тъжител е поискано от въззивния съд да се произнесе и по определението на първостепенния съд, с което е отказано да бъде приет за съвместно разглеждане гражданския иск, който тъжителят е искал да предяви срещу подсъдимия за причинени му неимуществени вреди, в размер на 5000 лева. Действително, с протоколно определение от 05.10.2021 г., СРС, НО, 7-ми състав е отказал да приеме за съвместно разглеждане гражданския иск на частния тъжител. Районният съд е изложил аргументи за тази своя позиция, свързана с реална възможност за затрудняване нормалния ход на наказателния процес при евентуално допускане за съвместно разглеждане на гражданската претенция в този процес поради необходимост от събиране на допълнителни доказателства - възможност, изрично разписана в приложимия Наказателно-процесуален кодекс и в неговата разпоредба на чл. 88, ал. 2 НПК. Разглеждането на гражданския иск в наказателния процес не е сред основните задачи, поставени от законодателя, а има допълнителен, съпътстващ характер и представлява една процесуална възможност, предвидена за облекчение на пострадалия. Именно поради това решаващият съд е властен да прецени дали да приеме за съвместно разглеждане в наказателния процес гражданскоправната претенция на пострадалия или да откаже приемането ѝ. Отказът му обаче не би могъл да се приравни на отказ на достъп до съд и защита на легитимни интереси, за който не са осигурени нужните ефективни средства (в контекста на изискванията по чл. 6 (1) и чл. 13 от ЕКЗПЧ), тъй като за разглеждане на гражданската претенция на тъжителя е предвиден и алтернативен ред по ГПК, който той не е ограничен да използва.

Въззивният съдебен състав споделя и обосновката на СРС в частта относно направените по делото разноски, като прие, че правилно тъжителят е осъден да заплати на подсъдимия Б. разноските за ангажиране на защита му по делото, разноските сторени по делото, както и държавна такса за издаване на изпълнителен лист в гореупоменатия размер.

По изложените съображения, законосъобразно и обосновано с присъдата си, Софийският районен съд е признал подсъдимия Б. за невиновен в извършване на престъпление по чл. 147, ал. 1от НК, а настоящата въззивна съдебна инстанция не намери основания за изменяване или за отмяна на постановения съдебен акт.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 334, т. 6, вр. чл. 338 от НПК,
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО, XII въззивен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло присъда от 07.07.2022 г. по НЧХД № 4232/2021 г. по описа на СРС, НО, 7 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____